LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
VEO / VKE
Noora Herranen

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
28/4/2017
Dnro YM1/5521/2007

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö: YM1/5521/2007

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto: Luoteis-Viron tuulivoimalapuiston YVA-selostuksen täydennyksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö on tutustunut Luoteis-Viron tuulivoimalapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksen täydennykseen. YVA-selostuksen täydennyksessä on otettu huomioon Suomen 31.1.2012 antamat kommentit YVA-selostuksesta.

Nelja Energia AS suunnittelee avomerituulipuistoa sähköenergian tuottamistarkoitukseen. Suunniteltu tuulivoimalapuisto sijaitsee matalikoilla, jotka sijaitsevat vähintään 12 kilometrin päässä Hiidenmaan rannikolta. Avomerituulipuiston teho on 700-1100 MW eli noin 166 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden keskinäinen etäisyys on noin kilometrin. Nelja Energia AS:n YVA-selostuksen täydennyksessä arvioidaan, että tuulivoimalapuistolla on negatiivinen vaikutus merenkulkuriskeihin voimaloiden rakennus- ja käyttöaikana.

Liikenne- ja viestintäministeriö on vastaanottanut ympäristöministeriön lausuntopyynnön tuulivoimalapuiston YVA-selostuksen täydennyksestä. Lausunnossaan liikenne- ja viestintäministeriö on arvioinut tuulivoimalapuiston mahdollisia haittavaikutuksia merenkululle sekä taajuuksien viestintäkäytölle. Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo lausunnossaan seuraavaa:

Tuulivoimalapuistolla arvellaan olevan vaikutuksia merenkululle. Suunnitellut tuulivoima-alueet sijoittuvat osin reittijakojärjestelmän läheisyyteen, jonka kautta kulkee muun muassa Suomeen suuntautuva alusliikenne. Reittijakojärjestelmällä pyritään vähentämään alusliikenteen onnettomuusriskiä ohjaamalla Suomenlahden liikenne määritetyille kaistoille. Tuulivoimalapuiston vaikutukset meriliikenteen turvallisuudelle ja merenkulun tutkajärjestelmille tulee selvittää hankkeen yksityiskohtien tarkentuessa. Suomenlahdelle suuntautuva meriliikenne tulee huomioida hankkeessa siten, ettei tuulivoimalapuisto toteutuessaan heikennä alueen merenkulun turvallisuutta.

Voimaloiden sijoittelu suhteessa reittijakojärjestelmäalueeseen sekä voimaloiden merkintä onkin suositeltavaa toteuttaa kansainvälisen ohjeistuksen mukaisesti. Hankkeen eri vaiheissa tulee GOFREP-liikennekeskukset pitää ajan tasalla meriliikenneturvallisuuden ylläpitämisen varmistamiseksi. GOFREP-liikennekeskukset valvovat alusliikennettä Suomenlahdella kansallisten VTS-alueiden ulkopuolella.

Liikenne- ja viestintäministeriö arvioi, ettei suunnittelulla tuulivoimalapuistolla pääsääntöisesti ole Suomeen asti ulottuvia vaikutuksia. Tuulivoimalapuisto voi kuitenkin aiheuttaa Suomessa vääristyneitä tutkakaikuja televi-

siotoimintaan, mutta kyseisiin vaikutuksiin tutkakäyttäjät ovat sopeutuneet jo kotimaisten tuulivoimalapuistojen takia.

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, ettei sillä muilta osin ole huomautettavaa.

Mikael Nyberg
Osastopäällikkö, ylijohtaja

Noora Herranen
Korkeakouluharjoittelija

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

mmm.fi

LAUSUNTO 1 (1)

235023

24.4.2017 721/04.01.03/2017

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
24.4.2017
Dnro YM1/5521/2007

Ympäristöministeriö
kirjaamo@ym.fi

Viite: Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 28.3.2017; YM1/5521/2007

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN LAUSUNTO LUOTEIS-VIRON TUULIVOIMAPUISTON YVA-SELOSTUKSEN TÄYDENNYKSESTÄ

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa Luoteis-Viron rannikkoalueen tuulivoimapuiston YVA-selostuksen täydennyksestä. Lausuntopyyntö liittyy valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia koskevaan yleissopimukseen (ns. Espoon sopimukseen). Ympäristöministeriö pyytää näkemyksiä siitä, 1) tulisiko Espoon sopimuksen neuvotteluvaihetta jatkaa, koska Viron toimittama aineisto ei ole riittävä, ja 2) miltä osin aineistossa on puutteita tai täydennystarpeita.

Maa- ja metsätalousministeriö esittää oman toimialansa osalta lausuntonaan, ettei se näe tarvetta jatkaa Espoon sopimuksen neuvotteluvaihetta.

Osastopäällikkö Juha S. Niemelä

Neuvotteleva virkamies Johanna Niemivuo-Lahti

Tämä lausunto on lähetetty vain sähköisenä. Allekirjoitettu lausunto on maa- ja metsätalousministeriön arkistossa.

TIEDOKSI Maa- ja metsätalousministeriön osastot

▲ MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
▲ PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO (Helsinki)
▲ puh. 0295 16 001 ▲ faksi (09) 160 54202

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET
▲ PB 30, 00023 STATSRÅDET (Helsingfors)
▲ tfn 0295 16 001 ▲ fax (09) 160 54202

▲ MINISTRY OF AGRICULTURE AND FORESTRY
▲ PO Box 30, FI-00023 GOVERNMENT, Finland (Helsinki)
▲ tel. +358 0295 16 001 ▲ fax +358 9 160 54202

METSÄHALLITUS

27.4.2017 MH 1391/2017/00.05.00

Ympäristöministeriö
kirjaamo@ym.fi

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
28/4/2017
Dnro YM1/5521/2007

Lausuntopyyntö 28.3.2017, dnro YM1/5521/2007

LAUSUNTO LUOTEIS-VIRON TUULIVOIMALAPUISTON YVA -SELOSTUKSEN TÄYDENNYKSESTÄ

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa koskien Luoteis-Viron tuulivoimalapuiston YVA -selostuksen täydennystä. Pyyntö huomioi valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia koskevan yleissopimuksen (ns. Espoon sopimus, E/ECE/1250). Metsähallitus kiinnittää huomiota vain sellaisiin asioihin joilla on, tai voi olla, vaikutusta Suomen ympäristöön tai eliöstöön. Lausumme täydentävään YVA selvitykseen liittyen seuraavasti:

Taustaa

Lausuntopyyntö koskee täydentävää ympäristön vaikutusten arviointia (YVA). Suomen ympäristöministeriö lausui ensimmäisestä YVA:sta vuonna 2012, huomioiden silloin myös Metsähallituksen antaman lausunnon. Vuoden 2012 YVA:ssa Suomi nosti esille tuulivoimalahankkeen mahdolliset haitat meri- ja rannikon linnustolle. Täydentävä lausuntoa ovat olleet laatimassa Viron eturivin meri- ja rannikkotutkijat.

Yleistä huomioitavaa

YVA selvitys on hyvin tehty ja toimitetut taustatiedot antavat arviointiin tarvittavat tiedot, lukuun ottamatta muuttaviin lepakkoihin liittyvät taustatiedot sekä lentävien lajien haittojen vähentämiseen liittyviin ehdotuksiin. Nämä uupuvat YVA -selvityksestä.

Seikkaperäiset huomiot - linnut

Täydentävän YVA:n taustatiedot (Liitteet 3 ja 4) osoittavat että meri ja rannikkolinnuston määrät ovat huomattavasti korkeammat kuin mitä ensimmäisessä lausunnossa mainitut määrät. Kaikkiaan yli 86 000 lintua pysähtyvät alueille joille tuulivoimalat on suunniteltu (Liite 3, s. 24). Määrät ovat huomattavan korkeat. Muuttavista yksilöistä moni käyttää myös Suomen meri- ja rannikkoalueita muuttomatkallaan tai ne pesivät Suomessa. Tärkein lajeista on Alli (Engl. Long-tailed Duck, Clangula hyemalis) jonka määrät suunnitteilla olevalla tuulivoimala-alueella on arvioitu olevan yli 20 000 yksilöä. Laji muuttaa Suomen kautta pääasiassa Venäjän Arktisille alueille pesimään. Alli on Suomessa taantunut runsaan vuosikymmenen aikana alle puoleen ja laji on luokiteltu maailmanlaajuisesti

Metsähallitus
PL 94 (Ratatie 11)
FI-01301 Vantaa, Suomi Finland

Tel. 0206 39 4000
www.metsa.fi
Y-tunnus / Business ID: 0116726-7

uhanalaiseksi. Alli on Suomessa edelleen riistalaji, joten lajiin kohdistuvilla uhilla on myös taloudellisia vaikutuksia, mikäli lajin metsästys loppuu määrän vähenemisen takia. Metsähallituksen mielestä ehdotetut tuulivoimamatalikot, mikäli ne rakennetaan, ovat vaaraksi muuttaville meri- ja rannikkolinnusto-lajeille, etenkin allille. Muille lajeille kuten mustalinnulle, haahkalle ja isokoskelolle haitat ovat vähäisemmät. YVA:ssa on ehdotettu, että haittaa voi vähentää rajaamalla Apollon matalikon pois. Tämä pitänee paikkansa mutta, on erittäin todennäköistä, että muille matalikoille ehdotetut tuulivoimalat tulisivat tästä huolimatta aiheuttamaan merkittävää haittaa alueen kautta muuttavalle meri- ja rannikkolinnustolle. Linnut etsivät matalikoilta myös ravintoa, ja tuulivoimaloiden rakentaminen aiheuttaisivat pysyvää haittaa. Tuulivoimaloiden haittoja voi kuitenkin joissain määrin vähentää sammuttamalla ne lintujen muuton ajaksi, edellyttäen että muuttavat linnut voidaan havaita ajoissa.

Seikkaperäiset huomiot - lepakot

Lausunnon sivulla 42 mainitaan että Kõpun niemi on alustavien tietojen valossa tärkeä myös lepakoille. Tämä alue sijaitsee suunnitellusta tuulivoimala-alueesta luoteeseen. Tästä huolimatta lepakot ovat jääneet vähälle huomiolle täydentävässä YVA lausunnossa. Tuulivoimalaehdotuksen vaikutuksia linnustoon ja lepakoihin on kuitenkin selvitetty vuonna 2008 tehdyssä raportissa (Aivar Leito, 2008: "Avomeren tuulivoimaloiden perustamisesta Luoteis-Viron rannikkomereen aiheutuvien ympäristön vaikutusten arvointi" selvitys: linnut ja lepakot).

Viron ja Suomen välillä muuttaa joka vuosi lepakoita, ja osa näistä saattaa muuttaa esitetyn tuulivoimala-alueen läpi. Tästä syystä Metsähallitus katsoo, että lepakot tulisi huomioida tässä YVA -selvityksessä paremmin. Seuraavassa luvussa esitämme keinoja lepakkoihin kohdistuvien haittojen torjumiseksi.

Teknisiä keinoja lintujen ja lepakoiden törmäämisvaaran torjumiseksi

Tutkien tekninen kehittyminen mahdollistaa pienten lentävien kohteiden tunnistamisen. Pienimmät kohteet voivat olla jopa muutaman sentin kokoisia (hyönteisiä) mutta myös linnut ja lepakot voidaan havaita tutkan avulla. Kaupallisia tuotteita jotka soveltuvat tähän tarkoitukseen on markkinoilla useita (hakusanat: radar, small, object, detection, bird, bat antanevat useita vaihtoehtoja). Tutkilla voidaan havaita sekä linnut että lepakot todennäköisesti riittävät ajoissa, jotta tuulivoimalat voidaan sulkea ennen kuin lepakot tai linnut törmäävät niihin. Linnut osaavat usein väistää tuulivoimaloita, mikäli näkyvyys on hyvä, mutta mikäli näkyvyys on huono (hämärässä/pimeässä, sumussa, sateessa) niin törmäysvaaraa on suurempi. Lepakot muuttavat usein tyyninä öinä jolloin tuulivoimaloiden energian tuotto on muutenkin vähäisempää.

Lisätietoja lausunnosta antaa tarvittaessa lakimies Markku Tuominen, (markku.tuominen@metsa.fi) ja erikoissuunnittelija Jan Ekebom (jan.ekebom@metsa.fi).

Pentti Hyttinen
pääjohtaja

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kaakkois-Suomi
Ympäristö ja luonnonvarat

KASELY/470/2017

13.4.2017

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
13.4.2017
Diaari YM1/5521/2007

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto

LUOTEIS-VIRON TUULIVOIMALAPUISTON YVA-SELOSTUKSEN TÄYDENNYS

Ympäristöministeriö on vastaanottanut Viron ympäristöministeriöltä Luoteis-Viron tuulivoimalapuiston ympäristövaikutusten YVA-selostuksen täydennyksen yhteenvedon.

Nelja Energia AS haluaa sähköenergian tuottamiseksi perustaa avomerituulipuiston, jonka teho on 700-1100 MW. Suunnitellun tuulipuiston sijainniksi kehittäjä on valinnut Hiidenmaan rannikolta vähintään 12 km päässä sijaitsevat matalikot.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue katsoo, että tuulipuistohankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa keskeisin asia kansainvälisesti tarkasteltuna on linnusto, siihen kohdistuvat vaikutukset ja niiden asianmukainen selvittäminen. Erityisen tärkeää on tehtyjen selvitysten ja täydennysselvitysten perusteella suunnitella huolellisesti haitallisten vaikutusten estämiseen tai lieventämiseen tähtäävät toimenpiteet ja niiden toteuttaminen (vrt tuulivoimaloiden sijoitusratkaisut siten, että haittavaikutukset mm. linnustoon, kalastoon ja merinisäkkäisiin minimoidaan). Kannatettavaa on myös linnustoasiantuntijan esitys, jossa Apollon matalikolle ei perusteta tuulivoimaloita.

Hankkeen laajuudesta johtuen tulee hankkeen ympäristövaikutusten seurantaan kiinnittää jatkossa erityistä huomiota. Seurannan kannalta varsinkin linnusto, lepakot, kalat ja merinisäkkäät ovat keskeisessä asemassa.

Ylijohtaja Leena Gunnar

Ylitarkastaja Jukka Timperi

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lausunto UUDELY/3282/2015

26.04.2017

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
26.4.2017
Dnro YM7/5521/2007

Ympäristöministeriö
kirjaamo@ym.fi

Viite: Valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia koskeva yleissopimus (ns. Espoon sopimus, E/ECE/1250), Luoteis-Viron rannikkoalueen tuulivoimalapuiston YVA-menettely

Lausunto Luoteis-Viron tuulivoimalapuiston YVA-selostuksen täydennyksestä

Viron merialueelle, Hiidenmaan rannikolle, suunnitellaan noin 700-1200 MW tehoista avomerituulivoimalapuistoa. Alue käsittää 166-182 kpl tuulivoimalaloita.Teholtaan yksittäinen voimala on 4-7 MW. Maston korkeus on 100-105 m ja roottorin halkaisija 130-164 m. Tuulivoimaloiden keskinäinen etäisyys on n. 1 km.

Selvityksessä on tuotu esille linnustolle aiheutuvia merkittäviä riskejä osalla suunniteltuista tuulivoimala-alueista. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että selvityksessä esitetyt suositukset tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä myös selvityksessä esitettyihin lisätutkimustarpeisiin ja vaikutusten perusteelliseen seurantaan.

Suomenlahdelle on suunnitteilla myös Suomen avomerialueelle tuulivoimalapuistoja (Uudemaan maakuntakaava). Jatkossa tulisikin kiinnittää enemmän huomiota saman muuttoreitin varrelle suunniteltujen tuulivoimala-alueiden mahdollisiin yhteisvaikutuksiin.

Asiaa ELY-keskuksessa hoitaa Martti Pelkkikangas
e-mail: martti.pelkkikangas@ely-keskus.fi

Asian on ratkaissut ylitarkastaja Leena Eerola ja esitellyt ylitarkastaja Martti Pelkkikangas. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Eerola Leena 26.04.2017 10:08

Esittelijä Pelkkikangas Martti 26.04.2017 10:05

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

27.4.2017

VARELY/1042/2017

Ympäristöministeriö
Kirjaamo

Lausuntopyyntö 28.3.2017

Lausunto Luoteis-Viron tuulivoimalapuiston YVA-selostuksen täydennyksestä

Ympäristöministeriö on pyytänyt näkemystä siitä, tulisiko Espoon sopimuksen neuvotteluvaihetta jatkaa, koska Viron toimittama aineisto ei ole riittävä sekä mahdollisia kommentteja siitä, miltä osin Luoteis-Viron tuulivoimalapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostusta tulisi täydentää.

Espoon sopimuksen mukaan ympäristövaikutusten arviointiasiakirjoihin sisällytetään 10 artiklan 2 kappaleen mukaisesti vähintään seuraavat tiedot:

a) kuvaus ehdotetusta hankkeesta ja sen tarkoituksesta,
b) soveltuvin osin kuvaus ehdotetun hankkeen mahdollisista vaihtoehdoista (esim. sijainnin tai teknologian osalta) sekä myös selostus vaihtoehdosta, että hanketta ei toteuteta,
c) kuvaus ympäristöstä, johon ehdotetun hankkeen ja sen vaihtoehtojen merkittävät vaikutukset todennäköisesti kohdistuvat,
d) kuvaus ehdotetun hankkeen ja sen vaihtoehtojen aiheuttamista mahdollisista ympäristövaikutuksista sekä arvio vaikutusten merkittävyydestä,
e) kuvaus toimenpiteistä, joilla haitalliset ympäristövaikutukset rajoitetaan mahdollisimman vähäisiksi,
f) tarkka selvitys käytetyistä ennustamismenetelmistä ja taustaolettamuksista sekä ympäristöä koskevasta olennaisesta aineistosta,
g) selvitys tarvittavien tietojen keruussa havaituista puutteista ja epävarmuustekijöistä,
h) tarvittaessa ehdotus seuranta- ja toimintaohjelmiksi sekä suunnitelmat jälkiarviointia varten,
i) yleistajuinen ja soveltuvin osin havainnollinen yhteenveto (kartat, kaaviot tms.).

Lausuntojen antamista varten on toimitettu ympäristövaikutusten arviointiselvityksen yhteenveto. Yhteenveto sisältää Espoon sopimuksen mukaiset vähimmäistiedot, joskin ne ovat yhteenvedolle ominaisesti pääpiirteittäisiä. Yhteenveto antaa toisaalta kohtuullisen monipuolisen kuvauksen hankkeen vaikutuksista. Neuvottelumenettelyn jatkamistarvetta ELY-keskus ei näe välttämättömänä. On kuitenkin tärkeää, että kansainvälisissä arviointimenettelyissä noudatetaan yhdenmukaista linjaa.

Yhteenvetoon kootut alueittaiset arviointitulokset ja lieventämistoimenpiteet havainnollistavat arviointia. Arvioinnin yhteenvedossa on kaksi seikkaa, jotka Varsinais-Suomen ELY-keskus haluaa tuoda esille; kielentarkastus ja matkailuvaikutus. Kielentarkistukseen olisi ollut toivottavaa kiinnittää huomiota. Suomenkielisen käännöksen osalta on mahdollista, että käännöksissä on käytetty sanoja, joilla on asiasisältöön vaikutusta, esim. pohjakasviston kiinnittymiseen "sopimaton materiaali" kovalla pohjalla, tai uusi käsite "elinpaikkatyyppi". Hiidenmaan matkailuun liittyen on vaikutus arvioitu

VARSINAIS-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS
PL 236
20101 TURKU
Käyntiosoite Itsenäisyydenaukio 2, 20800 TURKU
Puhelinvaihde 0295 022 500
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi
www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi
Y-tunnus 2296962-1

positiiviseksi päinvastoin kuin tuulivoimalahankkeissa tavanomaisesti. Positiivista vaikutusta ei ole perusteltu, mikä vaikuttaa oudolta siihen nähden, että matkailuvaikutuksissa luonnonrauhaa pidetään usein positiivisena vaikutuksena eikä voimaloiden olemassaoloa.

Johtaja Risto Timonen

Ylitarkastaja Seija Savo